

В сьогоднішні, дані, що є адвокатською таємницею, не тільки незаконно розповсюджуються, але й, перетворюються на докази, спираючись на які пред'являють обвинувачення особі або виносять рішення у провадженнях. Це все є неприпустимим [1, с. 117].

Отже, на основі вищенаведеного можна стверджувати, що адвокатська таємниця потребує удосконалення правового регулювання. Буде доречним доповнити ЦК України статтею, яка б регулювала таке особисте немайнове право особи, як збереження конфіденційною інформацію про особу. Також слід викласти ст. 65 КПК України у новій редакції для недопущення порушення прав адвоката та клієнта.

Список використаної літератури:

1. Підпригора І. С. Деякі аспекти таємниці. *Проблеми цив. права та цив. процесу на сучасному етапі розвитку законодавства*: Матеріали міжвузівської курсантської наукової конференції від 05.04.2002. С.113-117.

2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

3. Погорецький М. М. Гарантії адвокатської таємниці при провадженні слідчих (розшукових) дій. *Юрист України*. 2014. № 4. С. 122-129.

4. Свод принципов защиты всех лиц, подвергаемых задержанию или заключению в какой бы то ни было форме. Резолюция 43/173 Генеральной Ассамблеи ООН от 9 декабря 1988 года. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_206.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Кіслиця Ірина Олександрівна***

Кишляк Е.І.

студентка 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ ЯК НЕЗАЛЕЖНИЙ, ПРОФЕСІЙНИЙ ТА САМОВРЯДНИЙ ІНСТИТУТ

Нині адвокатура України переходить на якісно новий рівень розвитку. З урахуванням положень уже створеного законодавства, яке задовольняє

запити сучасного суспільства до цього інституту, останній починає модернізуватися. Необхідність вдосконалення діяльності адвокатури пояснюється і підвищенням її значення для становлення громадянського суспільства і правової держави. Зростання ролі адвокатури в сучасній правовій системі розглядається як один із способів обмеження державою своєї влади за допомогою створення і функціонування незалежного правозахисного інституту, що сприяє реалізації та захисту прав і свобод людини. Держава Україна знаходиться на етапі формування нового правового обґрунтування діяльності адвокатури, яка за час свого існування набула великого і важливого значення. Передусім це знайшло своє підтвердження у тому, що у ст. 59 Конституції України прямо відображена воля народу завдяки гарантуванню кожному права на отримання професійної правничої допомоги[1], пізніше було прийнято Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Наведене доводить те, що наша країна суттєво розширила сферу дії адвокатури, визнала її вихід за межі судової системи, підвищивши соціальний статус у суспільстві, а головне, закріпила бачення її як інституту. Разом із тим багато проблем, пов'язаних із функціонуванням цього правозахисного інституту, залишаються невирішеними.

В Україні тривають дискусії з приводу встановлення місця й ролі адвокатури у суспільстві, обговорюються як питання незалежності адвокатури від держави, зміцнення гарантій її діяльності, так і необхідність внесення змін до законодавства, що регулює організацію і діяльність адвокатури, приведення його у відповідність до міжнародних стандартів тощо.

Класичним є визначення того, що адвокатура є незалежною, професійною та самоврядною організацією. Але іноді ми забуваємо, чому саме незалежність називають першим і головним принципом діяльності адвокатури. Адже за прикладом далеко ходити не треба.

Так, в чинному Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» лише в першому розділі «Загальні положення» про незалежність йдеться тричі[2]:

1) адвокатська діяльність – незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту (стаття 1);

2) адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів (стаття 4);

3) адвокатура є незалежною від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб (стаття 5).

Справа в тому, що відчуженість такого інституту правозахисту як адвокатура від державної влади означає неприпустимість втручання в її діяльність з боку прокуратури, судів, органів дізнання і попереднього слідства,

інших державних органів, політичних партій, громадських об'єднань, інших організацій і посадових осіб. Сьогодні значимість функціонування незалежної адвокатури закріплена в документах найширшого ступеню важливості. Це – Основні положення про роль адвокатів, прийняті восьмим Конгресом ООН з попередження злочинів в 1990 р в Нью-Йорку, основні принципи, що стосуються ролі юристів, прийняті Конгресом ООН щодо попередження злочинності та поведінки з правопорушниками, що проходив в серпні-вересні 1990 р. в Гавані. Ці постанови визнані міжнародним співтовариством і будь-яка країна, яка вважає себе конституційною, правовою державою, повинна привести своє законодавство у відповідності з перерахованими нормами.

Законодавець запровадив «адвокатське самоврядування» з метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів та забезпечення високого професійного рівня адвокатів.

Згідно до п.1 ст. 2 Закону «Адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом», проте, ст.45 визначає Національну асоціацію адвокатів України (далі – НААУ) як недержавну некомерційну професійну організацію, яка об'єднує усіх адвокатів України та утворена з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування.

Виникає запитання: чи відбувається захист прав адвокатів їх профільною організацією?

На жаль, ми вимушені констатувати, що за роки роботи діючого складу керівництва НААУ/РАУ відбувається відкрите нехтування правами адвокатів. Порушується принцип виборності, ігноруються нагальні проблеми. Таким чином керівництво НААУ демонструє особисте небажання відстоювати інтереси сучасної адвокатури.

Але нюанс адвокатського самоврядування полягає у тому, що воно гарантоване державою. Право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури має знаходити підтримку з боку держави, а порушення такого права має беззаперечно каратись державою. І в цьому сенсі постає питання – як бути із тим, коли керівництво самоврядування само відкрито порушує права адвокатів[3].

За останні роки склалася відповідна тенденція, з чого ми можемо виокремити декілька загроз «адвокатської незалежності».

Перша загроза адвокатській незалежності полягає у спробах будь-яких політиків принизити суспільну значимість адвокатури, спростивши її до рівня надавання сервісних послуг, які повинні підлягати якомусь державному регулюванню. При цьому може йтися про будь-що: підпорядкування

умовним правилам вільної конкуренції, або встановлення дисциплінарної відповідальності на рівні Вищої ради правосуддя, або підпорядкованість Міністерству юстиції в разі надання послуг державним організаціям тощо. Але все це – від лукавого, бо незалежний адвокат може існувати тільки в незалежній адвокатурі, тому наявність в Україні сильної і незалежної організації адвокатів є необхідною умовою гарантії незалежності кожного адвоката, адже організація адвокатів може відстоювати позиції адвокатури на державному рівні.

Друга загроза – це постійне намагання переписати в законодавчому порядку гарантії адвокатської діяльності. В результаті й до цих пір на адвокатів впливають загальний незадовільний стан правосуддя, кримінальні переслідування адвокатів, дисциплінарний тиск на адвокатів, відсутність реальної відповідальності за порушення гарантій адвокатської діяльності.

Протидіяти всім цим загрозам – обов'язок нових політиків і нової влади України.

Розвиток, вдосконалення та підтримання інституту адвокатури має бути на порядку денному у кожній державі, метою якої є високе правове забезпечення своїх громадян і нарешті, народження демократичного суспільства. Поряд з загальнодержавним значенням, адвокатура має на меті і захист суб'єктивних прав конкретного індивіда. Нерідко доводиться захищати громадянина від порушень і проявів незаконності з боку державних органів, посадових осіб і ось тут проявляється виключність і найбільш важлива відмінність адвокатури від інших складових правоохоронної системи – незалежність. Саме в таких справах автономія адвокатури – є вирішальним фактором у боротьбі проти наступу держави на права і свободи особистості.

Правова держава без висококваліфікованої і незалежної адвокатури – просто фікція, яка не тільки не здатна забезпечити пріоритет прав і свобод людини, але і не в змозі забезпечити своє власне існування. Все це зумовлює інтерес до адвокатської діяльності, викликає суспільну потребу в людях цієї професії [4].

На моє глибоке переконання, адвокатура, як правозахисний недержавний інститут, має бути аполітичним, справді незалежним та самоврядним. Там, де є адвокатура, не повинно бути політики. Основне завдання – захист усіх громадян, незалежно від їхніх політичних поглядів та інших особистих переконань. Отже тільки якщо адвокатура буде справді незалежною та самоврядною, вона зможе повноцінно реалізуватися як ефективний конституційний інститут.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141

2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

3. Гвоздій В.А. Зміни заради змін не просто не потрібні – вони шкідливі. URL: <http://unba.org.ua/publications/print/1654-zmini-zaradi-zmin-ne-prosto-ne-potribni-vonishkidlivi.html>

4. Стельмашук А. Реформи розпочинаються тоді, коли приходять нові люди з мотивацією до змін. URL: <http://yur-gazeta.com/interview/andriy-stelmashchuk-reformirozpochinayutsya-odi-koli-prihodyat-novilyudi-z-motivaciyu-do-zmin>.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Нестерчук Лілія Петрівна**

Козачишин В.Б.

студент 2-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

Стаття 59 Конституції України гарантує право кожному на правничу допомогу. Дотримання прав та свобод людини сприяє утвердженню принципу верховенства права [1].

Актуальність аналізу адвокатської таємниці теми полягає в тому, що у процесі євроінтеграції Україна повинна переймати досвід європейських правових стандартів. Дослідженням даного питання займалися фахівці-практики: І.В. Смолькова, О.В. Капліна, С.М. Логінова.

Наявність довірчих відносин між адвокатом і клієнтом є гарантією справедливого розгляду справи. За допомогою інституту адвокатської таємниці можливо отримати повну інформацію від клієнта, без страху розголошення даної інформації.

Довіряючи адвокату конфіденційну інформацію, клієнт повинен бути впевнений, що у разі розголошення даної інформації адвокат понесе суворе покарання. Відповідно до українського законодавства, у разі розголошення конфіденційної інформації, адвокат несе відповідні стягнення, а саме: попередження; зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року; для адвокатів України – позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав – виключення з Єдиного реєстру адвокатів України [2].